

ПЈЕСНИК, ЕНТУЗИЈАСТА, ОПТИМИСТА, ЗАНЕСЕЊАК,
РЕВОЛУЦИОНАР, НАЦИОНАЛНИ БОРАЦ,

МИЛОШ ВИДАКОВИЋ

Лепоту будућности предосећајући
Диже се снажно мисао.

И доћи ће час
њеног ликовања

Када ће да се разиђе поглед бистар у ведре просторе.

После небројено векова,
После васиона од костију
Умирања и умора,
Доћи ће час

поимања и лепоте.

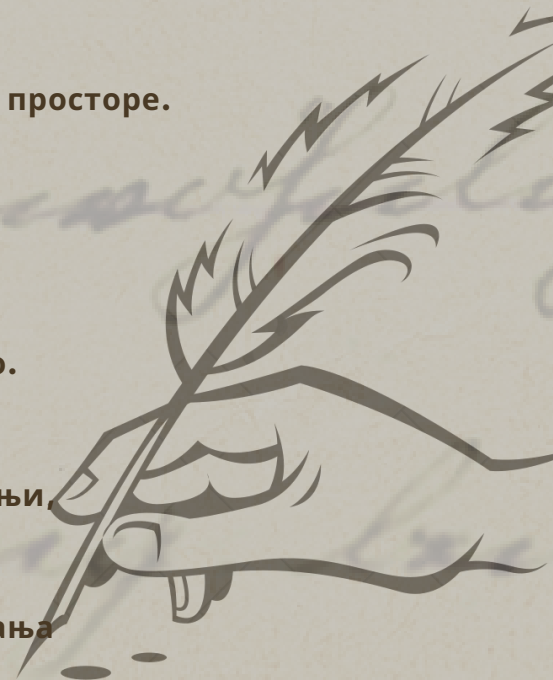
Благословена нека је дакле мисао.

Човекова мисао
управљена висинама,

Благословени нека су напори садашњи.

Претек среће и
победе дивне!

Благословена нека су ова предосећања
Победе мисли над блатом.

КО ЈЕ МИЛОШ ВИДАКОВИЋ?

Милош Видаковић је српски пјесник, критичар, преводилац и припадник Младе Босне.

Рођен је 26. децембра 1891. у селу Штрпци у Рудом.

Његов отац је учитељ Никола Видаковић, један од првих учитеља у новоотвореној школи у Штрпцима (општина Рудо).

КО ЈЕ МИЛОШ ВИДАКОВИЋ?

Након завршене основне школе и класичне гимназије у Сарајеву, одлази у Беч на студије романистике и славистике.

Године 1912. борави у Женеви одакле се враћа у Сарајево.

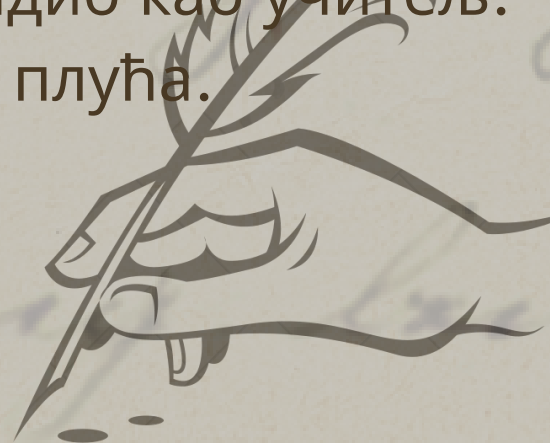
Пише и преводи у часописима "Босанска вила", "Српска ријеч", а највише у „Народу“ као стални књижевни критичар.

Затим 1913. године одлази у Италију гдје наставља студије у Фиренци.

Одлази на лијечење 1914. године у Вијаређо.

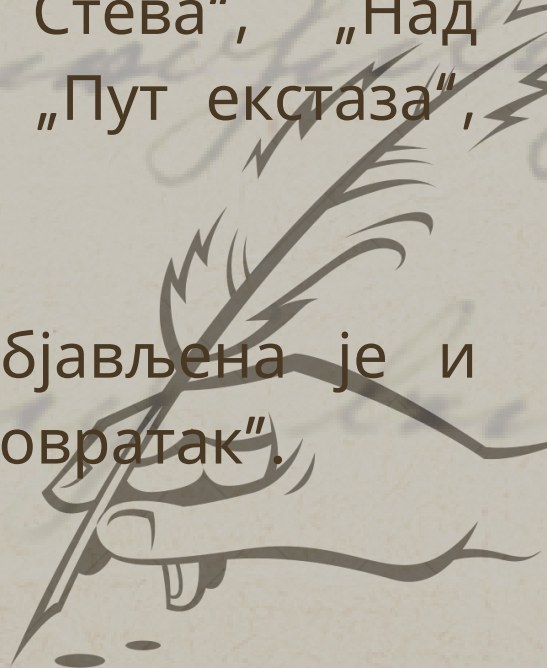
Послије Сарајевског атентата из Сарајева бјежи у очево родно село Грање (територија општине Вишеград), како би прешао у Србију, а касније у Македонију, у Велес, у којем је радио као учитељ.

Умире 2.10.1915. године од упале плућа.

СТВАРАЛАШТВО МИЛОША ВИДАКОВИЋА

- Након пјесникове смрти, 1918. године, његов отац Никола објавио је његову збирку поезије „Царски сонети“.
- Његова пјесничка и прозна лектира била су дјела Кнута Хамсуна, Бјернсон Бјернстена, Мориса Метерлинка, Ото Вајнингера, Филипа Маринетија, Хенрија Бергсона, Жан Мари Гијао, Фридриха Ничеа. Неке од њих је и преводио.
- Познатије пјесме су му: „Гле Иво“, „Гроздана“, „Епилог“, „Кроз мирис липа“, „Кула заборавља“, „Мусић Стева“, „Над градом“, „Песма болесника“, „Пут екстаза“, „Снег“ и „У моме граду“.
- У часопису „Народ“ 1913. објављена је и његова једина приповјетка „Повратак“.

ВИДАКОВИЋЕВИ ДАНИ

- Видаковићеви дани су традиционална културна манифестација која се сваке године од 2000. године одржава у Рудом у знак сјећања на Милоша Видаковића
- У оквиру ове манифестације установљена је пјесничка награда “Милош Видаковић” за најбољу необјављену љубавну пјесму.

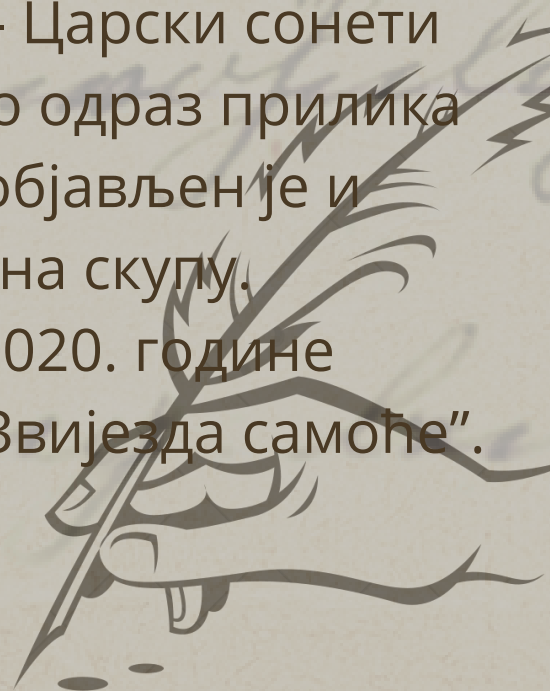

**Спомен-биста Милошу
Видаковићу у Рудом**

ДЈЕЛО

- Сарајевска “Свјетлост” објављује 1971. Сабрана дјела Милоша Видаковића, која приређује Предраг Палавестра
- Милош Видаковић је 2014. године добио улицу у Рудом
- Поред Дома културе у Рудом 2022. постављена је спомен-биста Милоша Видаковића.
- У издању ЈУ НБ “Просвјета” Рудо и ЦКПД “Просвјета” Рудо 2010. године изашла је књига “Звијезда самоће” у којој се налазе сабране пјесме Милоша Видаковића, коју су приредили проф. Драган Папоњак и сликар и пјесник Радомир Рашо Јагодић
- У организацији Народне библиотеке “Просвјета” Рудо 2018. године одржан је први Међународни научни скуп “Милош Видаковић- Царски сонети младобосанске књижевности као одраз прилика пред Велики рат”, након кога је објављен је и зборник радова представљених на скупу.
- У издању ЈУ НБ “Манојло Илић” 2020. године изашло је друго издање књиге “Звијезда самоће”.

ПИСМА

Боривоју Јевтићу, Сарајево

Мили Мили!

Париз, 31. 12.

А већ три дана од када сам стигао у ову чађаву, прљаву, белу, разблудну, чулну, културну варош. Не могу да се умишљају, да је још нисам доспео разгледати, па и не могу да ти кажем. Станујем у Латинском кварту, толико вољеном; у кварту где живе ђаци свих нација, свију професија, ђаци дугих коса, екстравагантне, војке нарумењених усана и нежних очију. Enfin, све је лоше, кад би финансије биле боље. У осталом

Још ми нелагодни живот буде шкодио, не жалим. Престолницу престолница. Пишеш ли шта? Поздрављају те итд. Да ли он оно превађа по »Српској Ријечи«? Милош Видаковић

Paris XIII.

Rue des Gobelins 9a, II., Nouvel Hotel Vetage.

Monsieur

Borivoje Jevtić,
гимназија

Sarajevo

Већ тај факат, да ти пишем из кафане довољно илустрира овдашњи живот, а мој напосе. Беч, како сам увек говорио, ствара живе лешине, потом цинике, можда незгодне, али свакако бескорисне. Ја овде гинем. Све плаве мисли, које сам донео иза мога боравка међу Французима, разилазе се, нестају; залуд их тражим. Оне долазе само у вече, док лежим у кревету, не спавајући. Међутим, чим сване дан, оне су се опет разишле, као кад неко покида логичне везе које их спајају. Ствар тугаљива. Не дирај је. Ја знам, пријатељу, да сам ти се давно требао јавити, и то на искрен начин који једино конвенира међу нама, али, како сам ти у карти јавио, увек се некако глупо разминуло. Ни иначе нисам ништа до данас написао. Овај Беч, магла, кафане, недуховито друштво, досадни вицеви, итд. не могу да разбуде »благородно чувство«. Ево ме сад за мојим столом са безизразним очима и разним душама, рачунајући ме свакако себи равним. А ја мислим, да има у мени нешто музике, која њима фали, нешто светлости, која се можда трне. Фразе. Макар. Нарочито хотимице прећутавам наша национална расправљања, јер међу свима Србима из Босне нема него двојица, која су о тим стварима мислила и нешто смислила. Она »изјава«, коју Вам је послао Будимир¹, премда сам је ја протуррио и предложио, комична је не само — (у себи држим да је оправдана), него зато, што 4/5 бечких академичара нису видели »Срп. Омладине«, а међу тим су пристали на то, што сам предложио. Благоуер, Грбљана.

Твоје писмо² је изнецади

Милошу Б. Цвијичићу

Велес 2-IX-1915

Поштовани Господине,

Шаљем Вам рукопис »Царски сонети« из ког још ништа није штампано, молим Вас погледајте га и јавите ми да ли би могли да га издате и под којим условима.

Поново Вас молим да пожурите с одговором; јер тешко сам болестан, то су ми врло нужна средства да бих се опоравио.

С поштовањем,
М. Видаковић

Велес 14. IX 1915.

Поштовани Господине,

Пошто ја до сада нисам давао књиге у штампу и не разумем се у трошкове око штампања папира, то ми је немогуће одредити величину хонорара. Не унем. Сада сам сувише болестан да се распитујем код других. Ви се у ствари разумете и Ви одредите колико имате рачуна да ми дате кад се штампа 1000 ком. И јавите ми. Ја ћу Вам одмах одговорити да ли сам сагласан. Учините ми то и ствар ће брзо да се сврши.

С поштовањем
М. Видаковић

(Без датума)

Поштовани госп!

Добио сам Вашу карту од 17. IX- о. г. коју сте упутили мом, сад већ покојном сину Милошу, којом сте му хтели јавити да му за песме дају 100 дин хонорара и 25 књига. Он је умро 19. IX 1915, а Ваша карта је стигла 21. Ја сам сада у тешко душевном расположењу, те остављам за доцније да Вам јавим своју одлуку о тим песмама. Ви их, молим Вас, чувајте.

С поштовањем
Никола Видаковић

ИВО АНДРИЋ И МИЛОШ ВИДАКОВИЋ

Гле, Иво,
Већ су јаблани жути
И све је суморно – суморно.
А горе негде за облаком ћути
сакривен полумртав бог,
Наш добри.
И пригнуо је чело уморно.
Па ћути
сакривен полумртав бог.

Са чистом вером, давно, давно, пре
тражили смо га ми. Гледали
чудесно небо, звезде и облаке;
стрепили: о, где је бог
Наш добри.
И дуго смо га, дуго, чекали
Узалуд.
О, дуго смо га, дуго чекали.

Гле, Иво, већ су и јаблани жути
И све је суморно, суморно.
А горе негде за облаком ћути
сакривен полумртав бог,
Наш добри.

Милош Видаковић

НЕВЕНА БУРОВИЋ

VIII 1

